

LISTA TEMATÓW NA USTNY EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA POLSKIEGO W SESJI 2015

I. TEMATY Z LITERATURY	
1.	Polityka i rola pieniądza jako przedmiotu władzy. Omów zagadnienie odwołując się do literatury wybranych epok.
2.	Dramat jednostki wpisanej w koło historii. W oparciu o dowolne teksty literackie omów wpływ wydarzeń historycznych na biografię bohaterów literackich.
3.	Marzyciele i ich dramat niespełnienia. Omów problem w oparciu o wybrane utwory z literatury polskiej i obcej.
4.	Prawo do szczęścia a poczucie obowiązku - sprzeczność czy harmonia? Rozwiń temat, odwołując się do wybranych lektur.
5.	Na podstawie wybranych lektur porównaj różne spojrzenia na wieś w literaturze.
6.	Miłość jako siła budująca lub niszcząca. Omów na wybranych przykładach literackich.
7.	Diabeł, anioł, duch – goście z zaświatów w literaturze. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
8.	Przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu winy i kary w literaturze.
9.	Jak , gdzie i co jadają bohaterowie literaccy? Przedstaw motyw sztuki kulinarnej w tekstach literackich różnych epok.
10.	Bohaterowie literaccy, którzy przegrali lub wygrali życie w Twojej ocenie.
11.	Literackie wizje szczęścia ukształtowane w różnych epokach literackich a Twoja koncepcja życia szczęśliwego. Omów, odwołując się do wybranych tekstów.
12.	Wygnaniec, ciekawy świata podróżny, poszukiwacz sensu życia. Porównaj różne ujęcia motywu wędrowca w wybranych utworach literackich.
13.	Córki – bohaterki literatury pięknej. Co je łączy, a co dzieli? Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
14.	Przemiana wewnętrzna jako motyw literacki i ważny element osobowości wybranych bohaterów. Omów, odwołując się do wybranych tekstów.
15.	Portrety Żydów w literaturze XIX i XX wieku. Zaprezentuj postacie intrygujące, znaczące lub ważne dla idei utworów (na wybranych przykładach literackich).
16.	Drzewo-świadek, uczestnik życia postaci literackich. Omów na wybranych przykładach.
17.	Rodzice i dzieci w literackim przekazie różnych epok w konfrontacji z Twoim modelem życia rodzinnego. Rozważ na wybranych przykładach.
18.	Paraboliczny charakter baśni. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów literackich.
19.	Rozmowy człowieka z Bogiem. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.
20.	Inspiracje biblijne w literaturze. Omów na przykładzie wybranych tekstów.
21.	Odwołując się do wybranych tekstów literackich, przedstaw i oceń drogi do kariery bohaterów różnych epok.
22.	Dziecko-istota bezbronna czy mały buntownik? Przedstaw problem na wybranych przykładach literackich.
23.	Bohater zbuntowany w literaturze. Odwołując się do wybranych lektur, przedstaw i porównaj różne kreacje bohaterów-buntowników.
24.	Kostium, maska, przebranie. Twoje rozważania o bohaterze literackim ukrywającym swoją tożsamość.
25.	Wielkość i tragizm powstań narodowych w wybranych utworach literackich. Omawiając problem, odwołaj się do przykładów z różnych epok.
26.	Polska literatura współczesna wobec problemu martyrologii Żydów. Omów to zjawisko w oparciu o wybrane teksty literackie.
27.	Treny jako forma lirycznego wyrazu w literaturze polskiej. Omów, odwołując się do wybranych tekstów.

28.	Literackie wizerunki przyjaźni i przyjaciół. Omów na wybranych przykładach literackich.
29.	Porównaj różne ujęcia motywu wesela w literaturze i ich funkcje, odwołując się do wybranych utworów.
30.	Kamienica jako przestrzeń życia człowieka. Rozważ problem na wybranych przykładach literackich.
31.	Konflikt pokoleń –mit czy rzeczywistość? Rozważ problem, odwołując się do wybranych lektur.
32.	Serio i parodystycznie. Porównaj różne ujęcia rycerza i rycerskiej walki obecne w wybranych tekstach różnych epok.
33.	Koncepcja tragizmu i ich wyraz dramaturgiczny w teatrze antycznym, szekspirowskim i romantycznym. Porównaj, odwołując się do wybranych lektur.
34.	Twoje życiowe credo a przesłania moralne twórców różnych epok. Rozwiń problem, wykorzystując wybrane teksty literackie.
35.	Uroda życia w ujęciu pisarzy renesansu i twórców epok późniejszych. Rozważ, odwołując się do wybranych lektur.
36.	Oceń różne modele patriotyzmu przedstawione w literaturze i wiążący się z nimi typ bohatera.
37.	Rola przyrody w twórczości Adama Mickiewicza. Rozwiń temat, sięgając do różnych utworów poety.
38.	Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucze do interpretacji dzieła. Omów na wybranych przykładach.
39.	Porównaj różne spojrzenia na obyczajowość szlachecką w wybranych utworach literackich.
40.	Dom-odejścia i powroty. Rozważ na wybranych przykładach.
41.	Topos ogrodu w literaturze. Rozważ, odwołując się do wybranych lektur.
42.	Polski dwór- od sielanki do groteski. Porównaj różne ujęcia tego tematu w literaturze.
43.	Rola wizji, snu i prorocstwa w literaturze polskiej i obcej. Omów, odwołując się do wybranych przykładów.
44.	Małe ojczyzny, krajobrazy polskie jako wartości wobec wyzwań wielkiego świata. Rozważ, odwołując się do wybranych tekstów.
45.	Fascynacja obrzędami ludowymi w literaturze polskiej. Omów to zjawisko , odwołując się do wybranych przykładów literackich.
46.	Poszukiwanie ładu świata i sensu ludzkiej egzystencji w literaturze staropolskiej i oświeceniowej. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych lektur.
47.	Ornament, fascynacja, sposób widzenia świata. Różne ujęcia ludowości w literaturze polskiej. Omów, odwołując się do wybranych lektur.
48.	Od baśni do SF. Twoje rozważania o różnych sposobach tworzenia fantastycznych światów w literaturze.
49.	Bohater z książką w ręku, czyli o znaczeniu lektur w świecie postaci literackich. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
50.	Fascynacja Polaków cudzoziemskimi wzorami kultury i ocena tego zjawiska w różnych epokach literackich. Odwołaj się do wybranych przykładów.
51.	Zaprezentuj przykłady wykorzystania postaci, motywów z antyku w literaturze późniejszych epok.
52.	Obywatel i państwo jako problem często obecny w literaturze staropolskiej i oświeceniowej. Zwróć uwagę na różne ujęcia gatunkowe i stylistyczne.
53.	Kostium historyczny jako sposób mówienia o problemach Polaków. Omów na wybranych przykładach.
54.	Młodzi gniewni wśród bohaterów literackich i twórców. Omów sens ich buntu i ofiary.
55.	Porównaj poglądy na zadanie poezji i rolę artysty w dwóch wybranych epokach literackich.
56.	Nurt tyrtejski w polskiej poezji. Omawiając problem, odwołaj się do wybranych utworów literatury współczesnej.
57.	Topos świata jako teatru. Omów jego funkcje w wybranych utworach literackich różnych epok.
58.	Rzeczy w świecie człowieka. Zaprezentuj literackie obrazy przedmiotów w wybranych tekstach.

59.	Nasi „bracia mniejsi” w literaturze. Omów różne funkcje zwierząt w wybranych utworach.
60.	Artysta jako bohater literacki. Omów problem na wybranych przykładach.
II. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI	
1.	Dramaty W. Szekspira a ich współczesne sceniczne i filmowe realizacje. Omów na wybranych przykładach.
2.	Porównaj różne wizerunki matki w literaturze i sztukach plastycznych.
3.	Różnorodne ujęcia motywu śmierci w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
4.	Holocaust w literaturze i na ekranie. Omów, odwołując się do wybranych dzieł.
5.	Portret dziecka w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
6.	Obcość i samotność człowieka w świecie-temat obecny nie tylko w literaturze. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
7.	Bogactwo psychologicznych portretów kobiecych w sztuce XIX i XX wieku. Rozważ, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
8.	Oceń adaptacje filmowe dzieł literackich dokonane przez Andrzeja Wajdę.
9.	Wielkie przyjaźnie w literaturze i filmie. Omów na wybranych tekstach kultury.
10.	Moralne koszty zdobycia pieniędzy lub sławy. Omów na wybranych przykładach literackich i filmowych.
11.	Różne ujęcia motywu tańca w literaturze, malarstwie i filmie. Omów, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
12.	Powieść historyczna i jej filmowa adaptacja. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
13.	Obraz świętości Polski w utworach Henryka Sienkiewicza i w malarstwie Jana Matejki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
14.	Literatura i malarstwo wobec historii. Przedstaw na wybranych przykładach.
15.	Motyw gór w liryce i malarstwie polskiego modernizmu. Odwołaj się do istniejących wówczas konwencji artystycznych.
16.	Symbol i jego rola w wybranych dziełach malarskich, literackich i filmowych.
17.	Motyw powstania styczniowego w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
18.	Świat orientalny jako źródło inspiracji artystów. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich i malarskich.
19.	Biblia – księga nad księgami. Na wybranych przykładach dzieł sztuki i literatury rozważ ciągłą żywotność motywów biblijnych.
20.	Przywołując wybrane przykłady, wskaż różnorodność ujęcia mitu ikaryjskiego w sztukach malarskich i literaturze.
21.	Łódzkie nekropolie i ukryta w nich historia. Omów zagadnienie, odwołując się do literatury i sztuk plastycznych.
22.	Kontrast jako zasada kompozycji w baroku i jego związek ze światopoglądem epoki. Rozważ temat, odwołując się do przykładów z literatury i sztuk plastycznych
23.	Sztuka jako źródło wiedzy o grze ludzkich namiętności. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów literackich oraz kultury i dzieł filmowych.
24.	Na wybranych przykładach z różnych epok przedstaw motyw Sądu Ostatecznego występujący w literaturze i filmie.
25.	Człowiek współczesny w świecie zagrożeń i unicestwionych wartości jako temat obecny nie tylko w literaturze. Omów, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
26.	Porównaj różnorodne obrazy natury w literaturze i sztuce (np. romantycznej).
27.	Odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych, porównaj średniowieczną i renesansową wizję świata.
28.	Tekst poboczny w dramacie. Określ i porównaj funkcje didaskaliów w wybranych dramatach różnych epok.

29.	Topos ogrodu w literaturze i malarstwie. Ukaż jego funkcję na wybranych przykładach.
30.	Łódź - ziemią obiecaną dla artystów. Zaprezentuj najciekawsze zjawiska, grupy, postacie życia kulturalnego Twojego miasta na podstawie tekstów literackich i publicystycznych.
31.	Od Rolanda do Bonda. Przedstaw ewolucję etosu rycerza w wybranych tekstach literackich i filmie.
32.	Zaprezentuj i oceń repertuar ostatniego sezonu w teatrach łódzkich.
33.	Wzajemne wpływy malarstwa i literatury. Twoje rozważania o powinowactwach sztuk w modernizmie.
34.	Rola inspiracji mitologicznych w literaturze, filmie i w multimedialnych grach komputerowych. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów.
35.	Deformacja świata i jej funkcje w różnych tekstach kultury. Zaprezentuj zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
36.	Idee rewolucyjne w literaturze, malarstwie i muzyce romantyzmu. Omów, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
37.	Katastroficzne wizje świata w sztuce XX wieku. Omów na wybranych tekstach kultury.
38.	Życie i kultura starożytnych Rzymian w literaturze i w filmie.
39.	Literatura faktu. Analiza i interpretacja tego zjawiska kulturowego XX wieku na wybranych przykładach.
40.	Miejsce magiczne, cywilizacyjna dżungla, przestrzeń destrukcji. Porównaj różne obrazy miasta przedstawione w literaturze i filmie.

III. TEMATY Z JĘZYKA

1.	Jezyk ezopowy w literaturze rozwijającej się w warunkach cenzury. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
2.	Zapożyczenia we współczesnej polszczyźnie. Omów problem i przedstaw zasadność stosowania zapożyczeń z języka angielskiego.
3.	Właściwości wywiadu jako formy wypowiedzi. Omów na wybranych przykładach.
4.	Jezykowe środki perswazji w reklamie. Zanalizuj wybrane przykłady z radia, telewizji lub prasy.
5.	Elementy gwarowe we współczesnej kulturze. Omów zagadnienie na wybranych tekstach.
6.	Rola neologizmów w tworzeniu literackiego obrazu świata. Omów zagadnienie na wybranych tekstach literackich, tekstach piosenek lub dialogach filmowych.
7.	Błędy jezykowe w artykułach prasowych (lub w wypowiedziach prezenterów mediów).
8.	Jezyk nagłówek prasowych. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
9.	Źródła komizmu jezykowego i sposoby jego osiągnięcia. Omów, wykorzystując wybrane utwory literackie.
10.	Jezyk mojego środowiska. Na podstawie obserwacji gwary szkolnej (młodzieżowej) dokonaj analizy jezyka swojego środowiska. Jakie tendencje w nim się ujawniają?
11.	Scharakteryzuj styl literacki swojego ulubionego pisarza na wybranych fragmentach jego utworów.
12.	Scharakteryzuj (na wybranych przykładach) słownictwo internetowe.
13.	Środki retoryczne w wybranych kazaniach i przemówieniach. Omów na wybranych przykładach.
14.	Sztuka epistolarna jako forma porozumiewania się. Rozważ temat, odwołując się do wybranych tekstów z dwóch epok literackich.
15.	Poetyka tekstów piosenek muzyki młodzieżowej. Na przykładzie wybranych piosenek muzyki popularnej dokonaj analizy ich jezyka i oceń go pod względem funkcji estetycznej.
16.	Mowa - znak rozpoznawczy bohaterów literackich. Zanalizuj jezyk wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową oraz typ osobowości.
17.	Zabawy słowem w twórczości współczesnych poetów. Rozważ problem, odwołując się do wybranych tekstów.

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 5 W ŁODZI

18.	Na przykładzie łódzkiej prasy wyjaśnij, na czym polega mechanizm błędów językowych.
19.	Jakie tendencje językowe przejawiają się obecnie w dziedzinie nazewnictwa? Poszukując odpowiedzi na to pytanie, zanalizuj formę językową nazw wybranych sklepów, kawiarni, firm. Oceń je pod względem poprawności językowej i walorów stylistycznych.
20.	Puryzm czy liberalizm językowy? Zaprezentuj swoje stanowisko wobec zapożyczeń.
21.	Przysłowia, sentencje, maksymy, aforyzmy. Dokonaj ich analizy językowej i określ ich funkcję w wybranych utworach literackich.
22.	Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
23.	Funkcje stałych związków frazeologicznych w języku współczesnym. Omów zagadnienie na podstawie wpływów biblijnych i antycznych.
24.	Magia reklamy. Zanalizuj język reklam, odwołując się do wybranych przykładów reklam telewizyjnych, radiowych, prasowych.
25.	Język sprawozdawców sportowych wobec norm poprawnościowych. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do konkretnych wypowiedzi.